

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Mülkiye Müfettişliği

Sayı :Ş.Y.138/21

M.A.Ö. 93/20

Mülkiye Başmüfettişi :Şükrü YILDIZ

Mülkiye Başmüfettişi : Mehmet Ali ÖZKILINÇ

DEĞERLENDİRME RAPORU

GÖREV EMRİNİN

Tarihi : 26.01.2007

Numarası : (61-1)286

KONU: 19.01.2007 tarihinde AGOS gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant DİNK'in ölümü ile irtibatlı olaylar zinciri çerçevesinde, Trabzon Emniyet Müdürü Reşat ALTAY'ın gerek idari gerekse güvenlik tedbirleri bakımından genel tutum ve davranışlarının değerlendirilmesidir.

RAPORUN

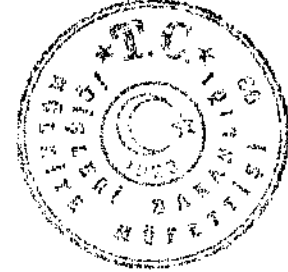
Tarihi : 05.03.2007

Verildiği Yer ve Makam

Bilgi için : İçişleri Bakanlığı
(Teftiş Kurulu Başkanlığı)

Gereği için : İçişleri Bakanlığı
(Teftiş Kurulu Başkanlığı)

Eklerinin adedi : (0) sırada kayıtlı
(0) parça evraktan ibarettir.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

BASLANGIC:

İçişleri Bakanlığı, Bakanlık Makamının 26.01.2007 gün ve (61-1)285 sayılı onay emirleri, Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığının 26.01.2007 gün ve (61-1)286 sayılı görev emirleri gereğince bu Değerlendirme Raporu düzenlenmiştir.

HAKKINDA DEĞERLENDİRME YAPILAN :

Reşat ALTAY: Trabzon Emniyet Müdürü

RAPORUN KONUSU:

19.01.2007 tarihinde AGOS gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant DİNK'in ölümü ile irtibatlı olaylar zinciri çerçevesinde, Trabzon Emniyet Müdürü Reşat ALTAY'ın gerek idari gerekse güvenlik tedbirleri bakımından genel tutum ve davranışlarının değerlendirilmesidir.

DEĞERLENDİRMEDE İZLENEN METOD:

Müfettişliğimizce, Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Fırat (Hrant) DİNK'in İstanbul'da 19 Ocak 2007 günü öldürülmesi olayının bütün yönleriyle araştırılması, olay faillerinin Trabzon'da ikamet etmesi ve kamuoyunda infial yaratan asayiş olaylarının son yıllarda artış eğilimi içinde olmasının araştırılması, olayların önlenmesi konusunda yapılan çalışmaların yeterli olup olmadığı, gereken tedbirlerin neler olduğunun bazı kamu görevlileriyle yapılan mülakatlarda alınan bilgiler ile Trabzon İl merkezinde yaptığımız çalışmalar sırasında aldığımız izlenimler, evraklar üzerinde yürütülen çalışmalar birlikte değerlendirilmek suretiyle kanaat elde edilmeye çalışılmıştır.

BİLGİSİNE BAŞVURULAN KİŞİLERİN KANAATLERİ:

1- Bölge İdaresi Mahkemesi Başkanı Nakiddin BUĞDAY, 20 Şubat 2007 tarihinde makamında yapılan mülakatta;

Emniyet Müdürü Reşat ALTAY bir görüşmemizde bana "mahallelerde huzur toplantıları yaparak, bilgi akışını sağlamamız gerekir, makamda oturarak her hangi bir bilgiye ulaşamıyoruz" şeklinde görüşünü beyan etmişti. Ben bu işlerden sizler kadar anlamam ama ben yapılacak olan huzur toplantılarının oldukça faydalı olacağını düşünüyorum.

Bu olaylar 17 yaşındaki çocukların yapacağı işler değildir. Belki güvenlik birimleri daha yakın takip etselerdi önleyebilirlerdi. Potansiyel suçlu çocuk sayısı mahduttur, 15-20'yi geçmez. Bunları izlemek gerekir ve tedbirleri zamanında almak gerekir. Tedbirler alınıp olaylar önlenmeyince faturayı sonra toplum olarak hepimiz ödüyoruz, kent olarak hepimiz yara aldık.

Trabzon bir kültür kentidir. Bu kentin yetiştirdiği sanatçılar, yazarlar ve fikir adamları ve bilim adamları çoktur. Yaşanan olaylarla kentin bu imajı tersyüz olmuştur. Potansiyel suçlular daha yakından takip edilse idi, bu asgariye inerdi. Bu tür sorunlu çocuklar her kentte vardır. Önemli olan o kentin güvenlik birimlerinin bunları tespit edip, gereken önlemleri almasıdır.

Mülki idare amirinin 1. öncelikli işi asayiş ve güvenliğin sağlamasıdır. Ekonomi ve kalkınma daha sonra gelir. Asayiş ve güvenlik konusunda uzun vadeli ve öngörülü hareket edilmelidir. Bu olay sadece Trabzon'u değil, tüm Türkiye'yi ve dünyayı etkiledi. Bunun önüne geçmek ancak ve ancak öngörülü olmakla mümkündür. Çağın gereklerine uygun şekilde herkes görevine sahip çıkmalıdır. Nasıl biz değişen mevzuata ve AB sürecine ayak uydurmak için

“insan hakları”, “makul yargılama süreci” gibi kavramlara göre yargılama yapıyor isek, güvenlik güçleri de aynı şekilde kendisini ve güvenlik anlayışını çağın gereklerine uydurmak zorundadır.

Trabzon’un özel olarak seçilmiş bir yer olduğuna düşünmüyorum. Sadece potansiyeli olan kişilerin denetim ve gözetim altında bulundurulmadığını düşünüyorum. Belki genel olarak Karadeniz insanının yapısı etkilidir. Trabzon insanı da çabuk kızan ve canı tez yapıdadır. Ben yeni gelen arkadaşlara o yüzden “gelen vatandaşa 5 dakika tahammül edin” diye kendinize söz verin. Vatandaşa 5 dakika dayanırsanız gerisi kolaydır, diyorum.

Ayrıca Karadeniz Teknik Üniversitesinde ülkenin değişik yerlerinden, değişik kültürlerden gelmiş yaşları 18–25 olan 30.000 kişinin bulunması ayrı bir faktördür. Trabzon’un nüfusu 200.000 ise üniversiteli olan gençleri bu nüfusun kaldırması zordur.

Burası caddesi olmayan şehirdir. İnsanlar hapsedilmiş gibidir. Maraş Caddesi haricinde burada cadde yoktur. Burada insanlar 1 km. çaplı çember içinde yaşar. Bir açıdan baktığımızda kontrol yönüyle belki bu avantaj gibi de gelebilir ancak insanların rahatlayabileceği ferahlık duyabileceği bir yapılaşma söz konusu değildir. Kentin sosyolojik ve topoğrafik yapısını gözlemleyecek “basiretli idarecilere” ihtiyaç vardır.

Bir diğer husus da özellikle gençlerin sürekli gittiği internet cafelerin de iyi bir şekilde denetlenmesi gerekir. Bu hepimizin ortak sorunudur. Bu ülkemizin sorunudur. Bu olay ABD Temsilciler Meclisine ve Senato’suna gidiyorsa bu hepimizin sorunudur. Bu sorumluluk bilinci ile hareket etmemiz gerekir.

2- Trabzon Belediye Başkanı Volkan CANALIOĞLU ile 23.02.2007 tarihinde yapılan görüşmede;

Trabzon’da işsizlik çok fazla önceleri insanlar iş için İstanbul’a ve Almanya’ya gidiyordu. Şimdi ise her iki yere de gitmiyor çünkü oralarda da iş bulamıyor. İnsanlar mecburen Trabzon’da kalıyor. İş kurumuna 6 Şubat 2007 Tarihi itibariyle kayıtlı işsiz sayısı 15.293 kişidir. 15.000 de kayıtsız işsiz var ise toplam 30.000 kişi işsizdir. Bunu 4 ile çarptığımızda 120.000 kişi işsizlikten etkilenen kesim olarak karşımıza çıkar.

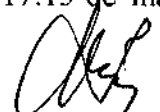
Ben Trabzon kaynaklı olaylarda güvenlik güçlerinin zaafiyetinin olduğunu sanmıyorum. Ancak İçişleri Bakanının Trabzon’da 2006 yılında Rahip Santoro cinayetinden sonra bir toplantı yaptığını ve burada bir takım kararlar alındığı ve bu kararlardan ne kadarının uygulandığını merak ediyorum. Bu kararlar ne derece uygulandı?

3- Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim ÖZEN, 23.02.2007 günü makamında yapılan görüşmede;

“Son birkaç yıldır Vali ve Emniyet Müdürlerinin gelişi ve gidişi çok kısa sürelerle oldu. Trabzon için böyle bir dezavantaj oldu.”

KTÜ’de öğrenci sayısı 17 Mart 2006’ya kadar 47.000, iki üniversitenin Rize ve Giresun’da kurulmasıyla bu sayı 35.000 oldu. Trabzon il merkezinde ise öğrenci sayısı 25.000 civarındadır. Üniversite genel olarak sakidir. 35 kadar TAYAD’lı öğrenci vardır. TAYAD olaylarındaki kişiler bizim öğrencilerimizdir.

4- Trabzon Başsavcısı Rıza CAN ile 26.02.2007 tarihinde saat 17.15’de makamında yapılan görüşmede;

Emniyet Müdürü Reşat ALTAY bir şeyler yapma gayreti içindeydi. Bize yapacağı operasyonlar öncesi üç dört defa gelip konuyu danışmıştır. Ben onun hakkında hep olumlu mesaj aldım. Diğer arkadaşlar, Hâkim ve Savcılar da benzeri olumlu şeyler söyledi.

5- Trabzon Adalet Komisyon Başkanı Dursun Kaya GÜLEÇ ile 26.02.2007 günü saat 17.45'te makamında yapılan görüşmede:

Emniyet Müdürü Reşat ALTAY burada 6 ay kadar çalıştı. Kendisi çok çalışkan bir insan idi. Emniyet ve Asayiş açısından her türlü olay her vilayette olur. Önemli olan bunlarla mücadeledir. Bu tür olayların asgariye indirilmesi gerekir. Bu yönde gayreti var mıdır önemli olan budur. Bu yöndeki çalışmalarının detayını ben bilemem onu Savcılar bilir.

Suç konusu yalnızca emniyet görevlilerinin ilgilenmesi gereken bir konu değildir. Bununla her kesimin ilgilenmesi özellikle Sosyologların ilgilenmesi ve araştırması gerekir.

6- Vali Yardımcısı ve Vali Vekili Vural DEMİRTAŞ'ın makamında 01.03.2007 tarihinde yapılan görüşmede;

Emniyet Müdürünü hiç tanımıyorum. Tayin olup geldiğinde bana ziyarete geldi, oturduk konuştuk. Ancak ben kendisine iade-i ziyarete bile bulunamadım. Trabzon halkı sokakta polis arabasını ve polisi görmek istiyor. Arama ve kontrollerin yapılmasını istiyor. Reşat Bey bunu yaptı ve burada bulunduğu süre zarfında Emniyeti toparlamıştı.

Reşat Bey vatandaşla çok çabuk kaynaşmıştı. Makamından kimseyi geri çevirmezdi ve yanına geleni dinlerdi. Bu tür konularda oldukça başarılıydı.

Sürü psikolojisi içinde hareket edenlerin karıştığı olayları engellemek oldukça zordur. TAYAD olaylarında oradakileri vatandaş linç edebilirdi. Göstericileri vatandaşın elinden alma konusunda eski Emniyet Müdürü Ramazan Bey çok başarılıydı.

TAYAD olaylarında ağızdan ağza dolaşan, cep telefonlarıyla yaygınlaşan "PKK bayrağı açmışlar" söylentisi oldu. Vatandaş bunun üzerine galeyana gelerek göstericileri sığındıkları pasajdan alıp, linç etmeye kalktı.

Papaz cinayetini ben bilmiyorum anlamış da değilim. Anlaşılmaz bir cinayettir. Burada misyonerlik çalışmalarının etkisi konusunda toplum hassasiyeti kullanılmış olabilir.

Alacak verecek meselesi ve kadın meselesi yüzünden çok sinirli yapıdaki insanlar silaha sarılıyor. Trabzon'da Rus kadınlarını sağlayan ve rantını alan bir grup nasıl var ise aynı şekilde silahlanma konusunda da bir grubun menfaat temin ettiğini düşünüyorum. Silah burada bir tutkudur. 80 yaşında bir kadın benden taşıma ruhsatı istiyor. 1979'da Ordu Ünye'de her gün asayiş saatinde çinko hırsızlığı gündeme gelirdi. El yapımı tabanca yapımında kullanılıyordu."

Şekline beyanda bulunmuşlardır.

İNCELEME VE TAHLİL:

1- Reşat ALTAY döneminde dikkat çeken bazı asayiş olayları aşağıya çıkarılmıştır:

TAYAD OLAYLARI; 25.06.2006 günü saat: 13.00'de Trabzon Meydan Parkı Atatürk Alanında, TAYAD üyesi ve aynı zamanda Trabzon Temel Haklar ve Özgürlükler Derneği üyesi oldukları tahmin edilen **3 bayan 6 erkek 9 şahıs** tarafından ellerinde tuttukları "**Tecriti**

Kaldırmak İçin Öldüler TAYAD" ibaresi kırmızı zemin üzerine sarı yazılı 1x3 m ebadında pankartla basın açıklaması yapan grup basın açıklamasının saat:13.15'de bitmesine rağmen oradan ayrılmayarak slogan atmaya başlamaları ve suç işleyerek ceza evine girmiş kişileri övmeleri, tutuklu ve hükümlü bulunan kişileri kahraman ilan ederek (Basın açıklaması sırasında basın mensuplarına dağıttıkları ve orada basına ve kamuoyuna hitaben bir bayan tarafından sesli olarak okunan bir sayfalık metnin başlığı "**Kandıra F tipi hapisanesinde tutuklu bulunan Ümit İLTER'in mektubunu okuyoruz**" şeklindedir.) orada bulunan ve açıklamayı dinleyen halkı kin ve düşmanlığa sevk ederek agresif tutum ve davranışlarda bulunmuşlardır.

Bunun üzerine vatandaşlar tarafından kendilerine karşı sözlü müdahalede bulunduğu, bazı kişilerin ise fiili müdahalede bulunmak istemesi üzerine alanda bulunan polis ekipleri tarafından uzaklaştırılmaya çalışıldığı, ancak görevli polislerin ikazlarına karşı gelerek uzaklaşmadıkları, isminin Emra BAKIR olduğu anlaşılan şahsın yüz üstü yere yatarak uzaklaşmaması ve arkadaşlarının da onun yanından ayrılmamaları üzerine orada bulunan vatandaş sayısı hızla arttığı anlaşılmıştır. Kendilerine yapılan tüm ikazlarla, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 22. maddesine, Türk Ceza Kanununun 216. maddesine aykırı hareket ettikleri, dolayısıyla görevli polisin söylediği şekilde hareket etmek durumunda oldukları kendilerine anlatılmış, bu şekilde parkın Boztepe kavşağı istikametinde bulunan köşesine gelmeleri sağlanarak oraya çağrılan zırhlı araçla Emniyet Müdürlüğü yabancılar misafirhanesine getirildikleri ve haklarında yasal işlem başlatıldığı anlaşılmıştır.

A.K.P. BİNASINDA BAYRAMLAŞMA TÖRENİNDE SİLAH ATILMASI: (İl Merkezi); 24.10.2006 günü Hamamizade kültür merkezinde Adalet ve Kalkınma Partililer ile bayramlaşmak için giden Trabzon ili Akçaabat ilçesi Akçaköy nüfusuna kayıtlı Kemal ve İrfan oğlu 1960 doğumlu İsmail TERZİ'nin oradaki görevliler ile tartışması üzerine üzerinde bulunan tabanca ile havaya ateş ettiği, olay yerinden ayrılan İsmail TERZİ'nin güvenlik görevlilerince yakalanarak Cumhuriyet savcılığına sevk edildiği ve 24.10.2006 tarihinde tutuklanarak ceza evine konulduğu evraklarının tetkikinden anlaşılmıştır.

HRANT DİNK'İN ÖLDÜRÜLMESİ: (İstanbul) AGOS Gazetesi Genel yayın Yönetmeni **Fırat (Hrant) DİNK**'in 19.01.2007 günü saat 15:00 sıralarında İstanbul ilinde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldüğü,

Olayın faillerinin;

Trabzon ili Düzköy İlçesi Çalköyü nüfusuna kayıtlı, Ahmet-Havva oğlu, 1990 Üsküdar doğumlu **Oğün SAMAST**,

Gümüşhane ili Merkez Demirören köyü nüfusuna kayıtlı, Bahittin-Huri oğlu, Trabzon 1981 doğumlu **Yasin HAYAL**,

İlimiz Yomra İlçesi Özdil Köyü nüfusuna kayıtlı, Resul-Zeynep oğlu, 1987 Yomra doğumlu **Zeynel Abidin YAVUZ**,

Bayburt ili Merkez Kop köyü nüfusuna kayıtlı, Tahsin-Nebahat oğlu, 1981 Trabzon doğumlu **Ersin YOLÇU**,

İlimiz Arsin ilçesi Çardak köyü nüfusuna kayıtlı, Muhittin-Fatma oğlu, 1984 Arsin doğumlu **Ahmet İSKENDER** isimli şahısların TEM Şube Müdürlüğünce gözaltına alındıkları,

Elazığ ili Keban ilçesi Altıyaka köyü nüfusuna kayıtlı, Ali Rıza- Ümmügülsüm oğlu, 1981 Elazığ doğumlu **Erhan TUNCEL**,

Erzurum ili Hınıs ilçesi Dağçayırı köyü nüfusuna kayıtlı, Medeni-Zinnet oğlu, 1982 Hınıs doğumlu **Tuncay UZUNDAL**,

Trabzon İli Akçaabat İlçesi Derecik Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Ali Kemal-Nurten oğlu, Akçaabat 1976 doğumlu **Salih HACISALİHOĞLU**,

Olduğu, İstanbul da tutuklandıkları, hazırlık soruşturmasının halen İstanbul Cumhuriyet Savcılığında sürdürüldüğü anlaşılmıştır.

TEHDİT OLAYLARI : (İl merkezi) ;2006 yılında il merkezinde 131 tehdit müracaatı

olmuş, 149 şüpheli hakkında evrak tanzim edildiği anlaşılmıştır.

KURŞUNLAMA OLAYLARI: (İl Merkezi); 2006 yılında il merkezinde 5 ev kurşunlama, 24 iş yeri kurşunlama ve 11 otomobil kurşunlama olayı olmak üzere 40 kurşunlama olayının meydana geldiği, bunlardan 16 olayın failinin belirlendiği, 24 olayın failinin meçhul kaldığı alınan bilgilerden anlaşılmıştır.

2- İl genelinde Emniyet Müdürlüğü sorumluluk sahasında 15.05.2006 tarihinden itibaren meydana gelen olaylar aşağıda tablolar halinde çıkarılmıştır

A- İl genelinde polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen olaylarla ilgili bilgiler aşağıda gösterilmektedir.

OLAYLAR		15.05.2006- 31.12.2006	01.01.2007- 26.01.2007	TOPLAM	SUÇ ORANI
TERÖR-İDEOLOJİK OLAYLAR		1	0	1	%0,01
ASAYİŞ	Şahsa Karşı	1765	208	1973	% 22,6
	Mala Karşı	1154	131	1285	% 14,7
KAÇAKÇILIK-ORGANİZE SUÇLAR		96	14	110	% 1,26
TRAFİK(2006)		5007	357	5364	%61
TOPLAM		8023	710	8733	%100
YILLARA GÖRE ORAN		%91,8	%8,1	%100	

Şahsa Karşı İşlenen Suçlar: Öldürme, müessir fiil, genel adap, aile nizamı, şahsi hürriyetler, devlet idaresi aleyhine işlenen suçlar ve diğer suçlar olarak tasnif edilen suçlardan 2006 yılının son (6) ayında 1765 suçun işlendiği, bu suçlarla ilgili 1089 kişinin şüpheli olarak yakalandığı, 193 kişinin firar ettiği, 87 olayında faili meçhul kaldığı, en fazla faili meçhul olayın kasten yaralama ve meskûn mahalde silah atma olayı olduğu;

Mala Karşı İşlenen Suçlar: Hırsızlık, gasp-yağma, yangın ve diğer suçlar olarak tasnif edilen suçlardan 2006 yılının son (6) ayında 1154 suç işlendiği, bu suçlar ile ilgili olarak 354 kişinin şüpheli olarak yakalandığı, 56 kişinin firar ettiği, 488 olayında faili meçhul kaldığı, faili meçhul olayların hırsızlık ve nas-ı ızzar suçlarında yoğunlaştığı görülmektedir.

Narkotik Suçlar: Yukarıda belirtilen tarihler arasında Trabzon İlinde 26 narkotik olayına el konulduğu, toplam 702 kişinin gözaltına alındığı, bunlardan 35 şüphelinin tevkif edildiği, 2 kişinin de firarda olup arandığı, 26 olayda suç delili olarak 102 kg 980 gr eroin, 1 kg 385 gr esrar, 54 kök kenevir, 1524 adet ekstacy hap, 346 gr kenevir tohumu, 2 gr kokain ve 6 sigaralık esrar ele geçirildiği, Halen narkotik, organize suç ve ihaleye fesat karıştırma suçları ile ilgili 7 projenin devam ettiği,

Mali Suçlar: 15.05.2006 tarihinden sonra Trabzon Emniyet Müdürlüğünde 36 sahtecilik, 11 sahte para ve 14 diğer mali suçlara el konulduğu, bu olaylar ile ilgili 15 kişi gözaltına alındığı ve 13 kişi tevkif edildiği, yapılan operasyonlarda suç delili olarak 14 adet çek, 1 adet 100 USD, 14 adet 100 YTL, 149 adet 20 YTL, 1 adet 200 EURO, 3 adet 50 YTL, 21 adet taklit konfeksiyon, 38 adet sahte mühürlü araç ruhsatı, 1 adet nüfus cüzdanı talep belgesi, 1 adet pasaport, 12260 kg LPG gaz, 100kg 310 gr kıyılmış tütün, 524 paket kaçak sigara, 40 şişe içki, 2

adet bilgisayar, 2 adet yazıcı, 99 adet CD, 13 adet disket, 1 adet mühür ve kaşa, 1 adet trafik tescil belgesi, 44 adet madeni 1 YTL, 1 adet kaçak motosiklet, 89 adet kambiyo senedi, 644 adet taklit konfeksiyon ürünü, 2 adet kaçak Mercedes oto ele geçirildiği görülmektedir.

Organize suçlar: 15.05.2006 tarihinden sonra 1 organize suç ve 15 silah kaçakçılığına el konulduğu, bu suçlarla ilgili 50 kişinin gözaltına alındığı, bunlardan 31 kişinin tutuklandığı, yapılan operasyonlarda suç delili olarak 39 adet ruhsatsız tabanca, 1 adet kuru sıkı tabanca, 26 adet şarjör, 3 adet G3 Mermisi, 3446 adet dolu fişek, 1 adet telsiz, 2 adet batarya, 2 adet muşta, şarj cihazı, 1 adet pompalı tüfek ele geçirildiği,

Fuhuş olayları; Trabzon da fuhuşa sevk edilen kadınların çoğunluğunun yabancı olduğu bilinmektedir. Bu nedenle 2004 yılında 349, 2005 yılında 460, 2006 yılında da 334 yabancı uyruklu bayanın fuhuşa karıştığı; 2004 yılında 27, 2005 yılında 33 ve 2006 yılında 46 yabancının da bulaşıcı hastalık taşıdığı gerekçeleri ile sınır dışı edildiği anlaşılmıştır.

B- Meydana gelen olayların aydınlatılma oranları aşağıya çıkartılmıştır.

OLAYLAR		OLAY MİKTARI	AYDINLATILAN OLAY	SORŞ.DEVAM EDEN OLAY	FAİLİ MEÇHUL OLAY	BAŞARI ORA
TERÖR/İDEOLOJİK OLAYLAR		1	1	0	0	%100
ASAYİŞ	ŞAHSA KARŞI	1973	1870	0	103	%95
	MALA KARŞI	1285	543	0	742	%42
KAÇAKÇILIK-ORGANİZE		110	110	0	0	%100
TRAFİK		5364	5364	0	0	%100
TOPLAM		3369	2524	0	845	%75

Olayların aydınlatılma oranlarına bakıldığında; mala karşı işlenen suçlar dışında olayların aydınlatılma oranının % 100'e yakın olduğu, ancak mala karşı işlenen suçların % 42 sinin faili meçhul kaldığı, bu suçlardan çoğunun hırsızlık olduğu görülmektedir.

C- Polis sorumluluk bölgesinde ele geçirilen sanıklarla ilgili veriler aşağıya çıkartılmıştır.

SANIK DURUMU	15.05.2006-31.12.2006	01.01.2007-26.01.2007	TOPLAM
Olay Miktarı	3016	353	3369
Sanık Miktarı	3442	402	3844
Yakalanan Sanık Miktarı	2929	345	3274
Tutuklanan Sanık Miktarı	0	0	0
Serbest Bırakılan Sanık Miktarı	0	0	0
Faili Belli Takipte Sanık Miktarı	279	35	314
Başarı Oranı(Yakalanan Sanık-Toplam Sanık)	85%	86%	85%

Abel

D- Polis sorumluluk bölgesinde ele geçirilen suç aletleri ile ilgili veriler aşağıya çıkartılmıştır.

SUÇ ALETLERİ	15.05.2006-31.12.2006	01.01.2007-26.01.2007	TOPLAM
Tabanca	108	26	134
Bıçak	24	4	28
Diğer	2	48	50
TOPLAM	134	78	212

E- İl Emniyet Müdürlüğü ve bağlı birimlerinin gerçekleştirdikleri devriye hizmetlerine ilişkin bilgiler aşağıya çıkartılmıştır.

DEVRIYE HİZMETLERİ	15.05.2006-31.12.2006	01.01.2007-26.01.2007	TOPLAM
Önleyici Kolluk	4820	1350	6170
Yol Emniyet ve Kontrol Devriyesi	3556	1685	5241
Adli Devriye	78	15	93
İdari Hizmet Devriyesi	-	-	0
Özel Görev Devriyesi	-	112	112
Koruma ve Sevk Devriyesi	-	-	0
TOPLAM DEVRIYE	8454	3162	11616
Devriyelerin Görev Esnasında El koyduğu Olay Sayısı	321	81	402
Başarı Oranı	-	-	-
Devriyelerin Görev Sırasında Yakaladığı Sanık Sayısı	463	88	551
BAŞARI DURUMU	-	-	-

F- Reşat ALTAY döneminde yapılan kod uygulamaları aşağıda gösterilmektedir.

KOD UYGULAMALARI	15.05.2006-31.12.2006	01.01.2007-26.01.2007	TOPLAM
Uygulama Miktarı(Asayiş)(gün)	77	-	77
Yakalama Müzekkeresi	355	22	377
Gıyabi Tevkif Müzekkeresi	120	3	123
Hapsen Tazyik Müzekkeresi	136	109	245
Yoklama Kaçağı	98	6	104
Bakaya	35	33	68
Askeri Firar	9	-	9
Cezaevi Firarisi	-	-	0
Trafik Suç Tutanağı	-	-	0
İşlem Yapılan Umuma Açık Yer	114	-	114
Ele Geçirilen Silah	35	6	41
Ele Geçirilen Mühimmat	676	47	723

İncelenen dönemde Kod'a bağlı uygulamalarda herhangi bir araç sorgulaması veya şahıs sorgulaması yapılmamış yalnızca önceden tespit edilen senaryolara bağlı kalınarak ekip ve görevlilerin sorumlu oldukları bölgelere ulaşması ve buralarda görev alma sürat ve zamanı ölçülmektedir.

G- Polis trafik ekiplerinin faaliyetleri ile polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen kazalarla ilgili veriler aşağıda gösterildiği gibidir.

TRAFİK İCRAATLARI	2006	01.01.2007-26.01.2007	TOPLAM
Ölümlü Trafik Kazası	24	0	24
Yaralamalı Trafik Kazası	773	63	836
Maddi Hasarlı Trafik Kazası	4210	294	4504
Toplam Trafik Kazası	5007	357	5364
Ölü Sayısı	31	0	31
Yaralı Sayısı	1427	123	1550
Maddi Hasar Toplamı(YTL)	10049690	678410	10728100
Kontrol Edilen Araç Sayısı	214307	12358	226665
Ceza Yazılan Sürücü Sayısı	11121	942	12063
Ceza Miktarı	898542	92381	990923
Mah.Sevk Edilen Sürücü Sayısı	452	52	504
El Konulan Sürücü Belgesi Sayısı	322	43	365
Trafikten Men Edilen Araç Sayısı	2763	411	3174

Şehir içinde 2006 yılında ölümlü trafik kazasının 2004 ve 2005 yıllarına kıyasla daha çok olduğu, bununda süratli ve dikkatsizce vasıta kullanmaktan meydana geldiği, bu nedenle; şehir içinde trafik denetimlerinin artırıldığı, bir dizi tedbir alındığı;

Vatandaşların ve öğrencilerin bilinçlendirilmesi için okullarda, kamu kurum ve kuruluşlarında yoğun bir şekilde eğitim çalışmaları yapıldığı, trafiğin yoğun olduğu yerlerde yaya görevlileri görevlendirildiği, yasak parklar konusunda daha kapsamlı çalışmalar yapıldığı, yeni açılan sahil yolunda radarla denetim yapıldığı, TIR'ların rasgele park etmelerinin önüne geçildiği, emniyet kemeri ve alkol üzerinde titiz denetimler yapıldığı, İl Emniyet Müdürünün girişimiyle trafik şubesine 1 adet Megan oto alındığı, şubenin 10 personel ile takviye edildiği, İl Emniyet Müdürlüğünün Şoförler Cemiyeti ile anlaşarak onların çekicilerinden istifade edildiği, personelin teçhizat eksikliğinin giderildiği anlaşılmıştır.

3- İl Emniyet Müdürlüğü sorumluluk sahasında 15.05.2006 tarihinden itibaren organize suç örgütlerine karşı muhtelif zamanlarda operasyonlar yapıldığı görülmektedir.

A- K-BOYNUZ OPERASYONU (İl Merkezi); Ali Nazmi BAŞKAN'ın liderliğinde, Trabzon Kamu Kurum ve Kuruluşlarıncı yapılan inşaat, yol yapımı, onarım gibi ihaleler öncesi, tehdit-korkutma-sindirme gücünü kamuoyunda oluşturarak ihaleyi kimin alacağını belirlemek, ihaleye giren şahısları etki altına alarak istedikleri yönde oluşum meydana getirmek, bunun karşılığında maddi menfaat temin etmek gibi eylemleri bulunan ve halk arasında MARAZLAR olarak bilinen örgüte yönelik çalışmalar tamamlandıktan sonra 14.03.2006 günü eş zamanlı K-Boynuz Operasyonun başlatıldığı, 04.05.2006 günü Ordu ilinde KOM Şube Müdürlüğü ekiplerince yakalanarak Trabzon a getirilen Ali Nazmi BAŞKAN, Efsan BAŞKAN, Necati BAŞKAN ile firma sahibi veya yöneticisi durumunda bulunan toplam 29 kişi Adliyeye intikal ettirildiği, (Ek 5)

B- K-PERON OPERASYONU (İl Merkezi): Şenol AKBULUT ve kardeşi 1970 doğumlu Fatih AKBULUT'in liderliğinde, Trabzonki otoparkta bulunan diğer seyahat firmalarını tehdit-korkutma-sindirme yolu ile etki altına alarak istedikleri yönde hareket tarzı belirlemek, adli soruşturmalarda ifadelerine başvurulabilecek kişileri lehlerine ifade verme konusunda ikna etmeye çalışmak, bunu yaparken adam dövme, yaralama ve kurşunlama fiillerini işlemek ve haksız maddi menfaat temin etmek gibi eylemleri bulunan ve halk arasında Bozolar olarak bilinen örgüte yönelik çalışmalar tamamlandıktan sonra 05.05.2006 günü eş zamanlı K-peron Operasyonu başlatıldığı, Örgüt liderinin yanı sıra eylemlerin planlayıcısı ve para konularını takip eden Fatih AKBULUT ile örgütün tetikçileri dahil toplam 13 şahıs soruşturma kapsamında gözaltına alındığı, (Ek 5)

C- NAKAVT OPERASYONU (İl Merkezi)

Şeniz DERVIŞOĞLU'nun liderliğinde, Kamu ihalelerine katılarak ihalelere girmeksizin çıkma tabir edilen paraları almak suretiyle haksız menfaat elde etmek, üçüncü şahıslar tarafından tehdit edilen kişilerin korumalığını maddi menfaat karşılığında üstlenmek, aralarında hukuki ihtilaf ve alacak-borç ilişkisi bulunan şahıslardaki çek-senet gibi belgeleri ve alacakları üzerlerine alıp cebir- şiddet yolu ile tahsiline gitmek, yapılan adli soruşturmalarda ifadelerine başvurulabilecek kişilerin korumalığını üstlendikleri şahıslar lehine ifade verme konusunda ikna etmeye çalışmak, bunu yaparken tehdit – korkutma-sindirme gücünü kamuoyunda oluşturmak için adam dövme, kurşunlama ve öldürme fiillerini işlemek gibi eylemleri bulunan ve halk arasında Boksör Şeniz Grubu olarak bilinen örgüte yönelik çalışmalar tamamlandıktan sonra 16.08.2006 günü eş zamanlı K-nakavt Operasyonu başlatıldığı, Örgüt liderinin yanı sıra eylemlerin planlayıcısı ve para konularını takip eden Abdülkadir AYDIN, örgütün ihalelerden sorumlu üyelerle birlikte toplam 26 şahıs soruşturma kapsamında gözaltına alındığı, (Ek 5)

D- PİYASAYA SAHTE PARA SÜRMEK: (İl Merkezi) 20.11.2006 tarihinde yapılan bir operasyonda 91 adet sahte 20 YTL ile 74 adet sahte 50 YTL elde edildiği, olayla ilgili olarak yakalanan Hilmi GÖK, Hali İbrahim USTA ve Fatma BEBİÇ'in tevkif edildiği (Ek 5)

E- AKARYAKIT KAÇAKÇILIĞI: (İl Merkezi) 09.07.2006 tarihinde yapılan operasyonda 12.260 kg kaçak LPG gaz ve bir tanker ele geçirildiği, olayla ilgili yakalanan 4 kişinin serbest bırakıldığı, (Ek 5)

Anlaşılmıştır.

4- Mülkiye Başmüfettişleri Halil İbrahim BAKIR ve Hüseyin KÖKLÜ tarafından düzenlenen 11.09.2006 tarihli ve 65/60 ve 91/ 74 sayılı İl Emniyet Müdürlüğü Teftiş Raporunun Değerlendirme Raporumuzla ilgili olan maddeleri aşağıya çıkarılmıştır.

- Güvenlik hizmetlerinin, halkın katılım ve desteğini sağlamak suretiyle etkin ve hızlı bir şekilde yürütülmesini, vatandaş-polis ilişkilerinin geliştirilmesini, suçla mücadelenin güçlendirilmesini ve polislik hizmetlerinin yürütülmesinde çağdaş uygulamaların yaşama geçirilmesini sağlamak; polis ile halk arasında ilişkiyi güçlendirmek, toplumda ortaya çıkan problemlerin altında yatan nedenleri bulmaya çalışarak, suçla etkin mücadele sağlayan ve bütün bunların neticesinde de sosyal alandaki yaşam kalitesini artırmak üzere 31.05.2006 tarihli ve 49 nolu Bakanlık Genelgesi ile yurt genelinde (10) pilot ilde kurulması düşünülen Toplum Destekli Polislik Büro Amirliğinin İl Emniyet Müdürlüğü bünyesinde 02.06.2006 tarihli Valilik oluru ile kurulduğu,

Büro hizmetlerinin Emniyet Müdürlüğü ek hizmet binasının 1. katında (1) büroda Personel Şube Müdürü vekaletinde (13) Polis Memuru eliyle yürütüldüğü, mevcut yerleşim durumunun hizmetlerin yürütülmesi için yeterli olmadığı incelenmiş, personel durumunun ise yetersiz olduğu ifade edilmiştir.

Büro hizmetlerinin amacına uygun bir şekilde yerine getirebilmesi için yerleşim durumunun iyileştirilmesi ve personel yönünden takviye edilmesi tavsiye değer görülmüştür.

- Toplum destekli polislik pilot uygulama bölgesi olarak tespit edilen Gülbahar Hatun Polis Merkezi ve Çarşı Polis Merkezi sorumluluk alanlarında mevcut personel ile çalışmalar yapıldığı, bu çerçevede esnaf ve ev ziyaretlerinin gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Hizmetlerin, Emniyet Genel Müdürlüğünün 31.05.2006 tarih ve 50 nolu Genelgesi hükümleri çerçevesinde yürütülmesi sağlanmalıdır.

- Şube Müdürlüğünde işlemlerin, 21.04.2006 tarihli İçişleri Bakanı onayı ile yürürlüğe giren "İl/İlçe Emniyet Müdürlükleri/Amirlikleri Emniyet Komuta Kontrol Merkezi Şube Müdürlükleri/Büro Amirlikleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nin hükümlerine göre yürütüldüğü,

Anılan Yönetmeliğin 6/a maddesi hükmüne göre, İl'de meydana gelen terör, güvenlik, asayiş ve kaçakçılık olaylarının, polisin operasyonel faaliyetlerinin, trafik kazalarının ve doğal afetlerin izlenerek İldeki görevli ve yetkililer ile AKKM Dairesi Başkanlığına zamanında bildirdiği,

Yönetmeliğin 6/b maddesi gereğince de, İlde meydana gelen olaylar ile trafik kazaları ve polisin operasyonel faaliyetleri konusunda elde edilen bilgilere göre her gün asayiş bülteni hazırlayarak yetkililerin bilgisine sunulduğu incelenmiştir.

Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılmaya devam edilmelidir.

- Kantin kârından, ödeneği bulunmayan veya kalmayan zorunlu ve acil resmi işlere yapılan harcamalar Müfettişliğimizce incelenmiş, bazen yönetmeliğe uygun olmayan bir şekilde, ödeneği bulunmayan veya kalmayan zorunlu, acil ve resmi işler olarak değerlendirilemeyecek konularda harcama yapıldığı görülmüştür.

Özel hareket şube müdürlüğü personelinin kullandığı tüpler için "ödenek talep etmek yerine" daha kolay bir yöntemi seçip bahsedilen tüp bedellerinin her ay düzenli olarak kantin gelirlerinden ödenmesi ve bu durumun alışkanlık haline getirilmesi,

... Şube Müdürlüğü hizmet binasının yanında bulunan "konutta" kullanılmak üzere 20.06.2006 tarihinde halı, 22.06.2006 tarihinde elektrikli süpürge, 21.07.2006 tarihinde set üstü ocak vb. gibi demirbaş malzemelerin alınması ve ücretlerinin Kantin kârından (2006 yılının ilk sekiz ayında Kantin'in 6.657,54 YTL. zararda olmasına rağmen!) ödenmesi örnektir.

Emniyet Teşkilatı Kantin Yönetmeliğinin 17. maddesi; "...Kantinlerin işletilmesinden elde edilecek gelirlerin yüzde on'u Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez payı olarak ayrıldıktan sonra geri kalanı Kantin sermayesine eklenir. Kantin sermayesi Yönetim Kurulunca tespit edilecek yeterli bir miktara ulaştıktan sonra, kantin kârı, ödeneği bulunmayan, kalmayan, zorunlu acil ve resmi işlere sarf olunur. Resmi işler; Bütçe yapısının ve Bütçe Kanununun sınırları içerisinde kalan işlerdir. ..." Hükümünü taşımaktadır.

Kamu Konutları Kanunu ve Kamu Konutları Yönetmeliği hangi lojmanların ısınma, aydınlatma ve demirbaşlarının Devlet tarafından karşılanacağını madde madde saymıştır. Müdürlüğün kullandığı konutun anılan Kanun ve Yönetmelik kapsamına girmediği herkesçe bilinen bir gerçektir.

Bahsedilen Kanun ve Yönetmeliklerin amir hükümleri dikkate alınarak; Kantin kârlarından resmi işler kapsamına girmeyen alanlarda(konut vb. gibi) harcama yapılmaması, aksine davranışlarda hem kamuoyu vicdanının rahatsız olacağı hem de ilgililerin hukuki ve cezai sorumluluktan kurtulamayacaklarının unutulmaması sağlanmalıdır."

5- Reşat ALTAY'ın Trabzon Emniyet Müdürlüğüne atandıktan sonra personeline hâkim olduğu, Emniyet Müdür Yardımcıları ve Şube Müdürleri ile sık sık toplantı yaparak onlara çalışmalarında yön verdiği, verdiği görevlerin yapılıp yapılmadığını titizlikle takip ettiği görülmektedir.

6- Muhtarlar ve Sivil Toplum Örgütleri ile sık sık toplantılar yaparak sorunları halkın desteği ile çözmeye çalıştığı anlaşılmıştır.

7- Adam öldürme, yaralama, fuhuş, insan ticareti ve mala karşı işlenen suçların, önlenmesi için özel önlemler aldığı, yaya devriyeleri artırdığı incelenmiştir.

8- Trabzon İli içerisinde mahalle sokak ve caddeleri gösteren bir kitap hazırlattığı görülmektedir.

9- Çocukların gittiği internet kafeler ile umuma açık yerlerin sık sık denetlenmesi için talimatlar verdiği anlaşılmıştır.

İnternet kafeler umuma açık yer olup ruhsatları 01.01.2005 tarihine kadar 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 7. maddesine göre genel zabitanın yapacağı tahkikat üzerine Mülki İdare Amirliğince verilmekte idi. Yapılan yasal değişiklikle bu yetki belediyelere devredilmiştir.

Trabzon İlinde 01.01.2005 tarihi itibarıyla 130 internet kafe açılmıştır. Ruhsat verme yetkisinin belediyeye devredilmesinden sonra yani 01.01.2005 tarihinden 31.12.2006 tarihine kadar belediye tarafından 80 internet kafeye daha ruhsat verilmiştir. Şu anda Trabzon'da ruhsatlı internet kafe sayısı 210'a ulaşmıştır.

İnternet kafelerin çocukların en çok vakit geçirdikleri yerler olduğu bilinmektedir. Çocukların internet kafelerde seks ve şiddete yönelik filmleri seyrederek suç işlemeye meyilli insanlar haline gelmemeleri için bu yerlerin daha sık ve daha ciddi denetime tabi tutulması zorunlu görülmektedir.

Trabzon İlinde 2006 yılında 184 defa denetlendiği, denetlemede görülen eksikliklerin internet kafe kontrol formuna yazılarak bir üst yazı ile Ruhsat İşlemeleri Şube Müdürlüğüne gönderildiği, buradan da Belediye Başkanlığına intikal ettirildiği, belediye başkanlığının da tutulan tutanağa göre (1) bir ceza tayin ettiği, 2006 yılında denetlemede eksiklikler bulunan internet kafelere genelde belediye tarafından **500 YTL para, uyarma** azda olsa **Ticaretten men** cezası verildiği ve ceza verilen internet kafe sayısının 177 olduğu kayıtların tetkikinden anlaşılmıştır.

10- Toplum destekli polislik pilot uygulama bölgesi olarak tespit edilen Gülbahar Hatun Polis Merkezi ve Çarşı Polis Merkezi sorumluluk alanlarında mevcut personel ile çalışmalar yapıldığı, bu çerçevede esnaf ve ev ziyaretlerinin gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

11- Personelden bir kısmının bilgi işlem eğitimine tabi tutulduğu, Halkla ilişkilere önem verildiği, Nezarethanelerin mevzuata uygun olarak kullanılması için sık sık denetlendiği görülmektedir.

12- İstihbarat çalışmalarına önem verilerek aşırı sol, aşırı sağ ve irticai faaliyetlerin takip edildiği,

Hususları tespit edilmiştir.

SONUC:

19.01.2007 tarihinde AGOS gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant DİNK'in ölümü ile irtibatlı olaylar zinciri çerçevesinde, Trabzon Emniyet Müdürü Reşat ALTAY'ın gerek idari gerekse güvenlik tedbirleri bakımından genel tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi neticesinde,

Trabzon Emniyet Müdürü Reşat Altay'ın;

Trabzon Emniyet Müdürlüğü görevine 15.05.2006 tarihinde başladığı,

Trabzon'da görev yaptığı 7 aylık süre ile yaptığımız çalışmalarda elde edilen verilerin sağlıklı ve objektif bir değerlendirme yapmak için yeterli olmadığı, ancak;

19.01.2007 tarihinde AGOS gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant DİNK'in ölümü ile irtibatlı olaylar zinciri çerçevesinde, gerek idari gerekse güvenlik tedbirleri bakımından olayların önlenmesinde gayret gösterdiği,

Vatandaş tarafından sevildiği, teşkilatını topladığı, toplum destekli polislik uygulamasına önem verdiği,

Değerlendirilmiştir.

Tarafımızdan (3) örnek olarak düzenlenen bu Değerlendirme Raporu'nun her (3) örneği de eksiz olarak İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına sunulmuştur. 05.03.2007

Şükrü YILDIZ
Mülkiye Başmüfettişi

Mehmet Ali ÖZKILINÇ
Mülkiye Başmüfettişi